

دستورالعمل اجرایی سند الزامات هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی

(شماره: عتف - ل - ۳۱۰۱ مورخ ۱۳۹۹/۴/۳)

مصوب سیصد و هشتاد و دومین جلسه شورای پژوهشی دانشگاه در تاریخ ۱۴۰۰/۱۱/۰۹

و مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۲۴ هیئت رئیسه دانشگاه

مقدمه

پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی از ظرفیت‌های بزرگ مجموعه آموزش عالی به شمار می‌روند که افزون بر خدمت به توسعه کشور، می‌توانند در ارائه راه حل‌ها برای برون‌رفت از چالش‌های فراروی کشور مؤثر باشند و نه تنها موجب کسب اعتبار شوند، بلکه برای مردم ثروت ملی و رفاه به ارمغان بیاورند. در چنین شرایطی، لازم است رویکرد اجرایی به گونه‌ای باشد که به غیر از پژوهش‌های بنیادی تا حد امکان هر پروژه پژوهشی متقاضی پیدا کند و برای رفع نیاز پژوهشی دستگاه‌های اجرایی به خدمت گرفته شود. از طرف دیگر، یکی از مهم‌ترین راهبردهای طرح تحول توسعه دانشگاه، راهبری علمی- هنری تمدن نوین اسلامی است. هدفمندسازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و هدایت اعتبارات پژوهشی دستگاه‌ها و شرکت‌ها به سوی رساله‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی، برای تأمین هزینه‌های پژوهشی آن‌ها، گامی مؤثر در تحقق این اهداف مهم محسوب می‌شود. بنابراین، ضروری است به تدریج، ضمن گسترش پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تقاضا محور، اعتبار پژوهشی کامل، شامل کمک هزینه زندگی دانشجوی تحصیلات تکمیلی و هزینه پژوهش در مؤسسه، در ادبیات پژوهش و فناوری کشور جایگاه خود را بیابد. این دستورالعمل با هدف دستیابی به چنین اهدافی، تنظیم شده است و الزامات و مشوق‌های لازم برای اجرایی شدن سند مذکور، در دانشگاه هنر اسلامی تبریز تدوین می‌شود.

ماده ۱ - تعاریف

پارسا: به پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری تخصصی گفته می‌شود.

اعتبار پژوهشی: منابع مالی است که برای اجرای طرح‌های پژوهشی در قالب پارساها تأمین می‌شود.

پارسی تقاضا محور: پارساهایی که با اعتبار یا ارائه خدمات پژوهشی، از جانب سازمان تأمین‌کننده اعتبار پژوهشی برای پاسخ به یک درخواست و یا برآورده کردن یک نیاز، تهیه می‌شوند.

ستاپ: ساز و کار تأمین اعتبار پژوهشی

تبصره ۱: سامانه‌های مرتبط با موضوعات نیاز محور شامل ساعت، تاپ، صندوق‌های حمایت از پژوهش، گرت جوانه و... می‌باشد.

انواع کارفرما:

کارفرمای حقوقی: شامل بخش‌های دولتی، سازمان‌ها و نهادهایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

کارفرمای خصوصی: شامل شرکت‌ها، کارخانجات و کارگاه‌های تولیدی است که سهام دولتی کمتر از ۵۰ درصد دارند.

تبصره ۲: برای کارفرمای بخش خصوصی ارائه آگهی تأسیس شرکت ضروری است.

ماده ۲ - اهداف

۱-۲: هدایت پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی دانشجویان به سمت حل مشکلات و چالش‌ها و نیازهای پژوهشی دستگاه‌ها و مؤسسات اجرایی در بخش‌های دولتی و غیردولتی.

۲-۲: هدایت بودجه‌های پژوهشی دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی و غیر دولتی به پشتیبانی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی.

۳-۲: تأمین کمک هزینه زندگی دانشجویان دوره‌های تحصیلات تکمیلی در زمان انجام پژوهش.

۴-۲: ترغیب اعضای هیأت علمی به ایجاد ارتباط با جامعه و صنعت و تعریف پایان‌نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی برای رفع نیازهای کشور.

۵-۲: ایجاد زمینه برای اشتغال بیشتر دانش‌آموختگان دوره‌های تحصیلات تکمیلی.

ماده ۳: انواع پارسا

قرارداد حمایت از پارسا می‌تواند یکی از موارد زیر باشد:

۱-۱- نوع اول) قراردادهای حمایت از پارسا با دانشگاه با ذکر نام دانشجو و استاد که حمایت مالی به حساب درآمدهای اختصاصی دانشگاه واریز می‌شود.

۲-۳- نوع دوم) قراردادهای حمایت از پارساها که مستقیماً با دانشجو و استاد مربوطه منعقد شوند.

۳-۳- نوع سوم) قراردادهای دانشگاه با صنعت و حوزه کاربرد که قسمتی از آن به صورت پارسا تعریف شود.

۴-۳- نوع چهارم) قراردادهای حمایت سازمان‌های مربوطه در قالب ارائه خدمات.

ماده ۴ - شرایط حاکم بر قراردادهای حمایت از پارسا

۱-۴ - قرارداد حمایت از پارسا بین کارفرما و معاون توسعه پژوهش و کارآفرینی به نمایندگی دانشگاه و در چهارچوب قوانین و ضوابط دانشگاه منعقد می‌شود.

تبصره ۳: در صورت انعقاد قرارداد حمایت از پارسا بین کارفرما و دانشگاه، استاد راهنمای اول و دانشجو در متن قرارداد معرفی یا طی یک قرارداد داخلی، اجرای آن را بر عهده می‌گیرد. کلیه تضامین، پرداخت‌ها و مکاتبات با استاد راهنمای اول به‌عنوان مجری قرارداد خواهد بود. نام سایر اساتید راهنما و مشاور باید در گزارش نهایی و شناسنامه مربوطه، به‌عنوان همکار قید شود.

۲-۴ - در صورت الزام کارفرما به انعقاد قرارداد با عضو هیأت علمی، هیأت علمی با معرفی‌نامه معاون پژوهشی دانشگاه به‌عنوان نماینده دانشگاه اقدام به عقد قرارداد خواهد نمود و مکلف به ارائه اطلاعات لازم در خصوص قرارداد به مدیریت امور پژوهش دانشگاه می‌باشد.

تبصره ۴: در صورت انعقاد قرارداد مستقیم بین کارفرما و عضو هیأت علمی استاد راهنمای اول، نام دانشجو نیز باید در قرارداد قید شود. نام سایر اساتید راهنما و مشاور نیز باید در گزارش نهایی و شناسنامه مربوطه، به‌عنوان همکار قید شود.

۳-۴ - در کلیه موارد، عضو هیأت علمی نباید عضو هیأت مدیره و یا مدیر عامل شرکت کارفرما باشد.

۴-۴ - بالاسری از قراردادهای نوع ۱ و نوع ۲، کسر نمی‌شود. وجوه پرداختی توسط کارفرما، پس از کسر مالیات، توسط امور مالی به مجری قرارداد پرداخت می‌شود. مبلغ قرارداد پارسای تقاضا محور نوع ۱ و ۲ با نسبت ۴۰ به ۶۰ به ترتیب در وجه استاد راهنما و دانشجو پرداخت خواهد شد.

تبصره ۵: در قراردادهای نوع اول و دوم، مبلغ کل قرارداد ملاک امتیازبندی قرار خواهد گرفت.

۵-۴ - دفاع دانشجو منوط به ارائه گواهی حسن انجام کار و همزمان دستیابی به شاخص‌های کیفیت و رعایت مقررات دانشگاه برای اعطای مدرک کارشناسی ارشد و یا دکتری است. ولی خاتمه نهایی طرح، منوط به تسویه حساب قرارداد و تأیید نمودن استاد و دانشجو، مبنی بر دریافت کلیه حقوق‌شان می‌باشد. پس از این مراحل، گواهی انجام پارسای تقاضا محور توسط مدیریت امور پژوهشی برای دانشجو صادر می‌شود.

تبصره ۷: در موارد خاص، با مجوز شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه، صدور مجوز دفاع از پایان‌نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری از سوی مؤسسه به‌رغم عدم کسب رضایت سازمان تأمین‌کننده اعتبار پژوهشی، بلامانع است. در این صورت، پس از دفاع، کماکان دانشجو و استاد(ان) راهنما در خصوص کسب رضایت سازمان تأمین‌کننده اعتبار پژوهشی متعهد هستند و پارسا فقط در صورت کسب رضایت سازمان، تقاضا محور تلقی می‌شود.

۶-۴ - موضوع مالکیت اسناد، حق مالکیت پروژه، حق چاپ مقالات توسط مجری با توافق طرفین (دانشگاه و کارفرما) می‌باشد.

۷-۴ - در صورت تأکید کارفرما در متن قرارداد یا اعلام، طی نامه کتبی مبنی بر عدم افشای اطلاعات، محتوای مربوط به این اطلاعات در نسخه‌های تحویلی پارسای تقاضا محور به دانشگاه و ایران داک به‌صورت صفحات سفید با پس زمینه "محرمانه" خواهد بود.

تبصره ۸: دانشکده‌ها باید در فرایند داوری این نوع پارساها تمهیدات لازم را برنامه‌ریزی نمایند.

۸-۴ - در صورتی که دانشجوی همکار، در پارسای تقاضا محور به هر دلیل، همکاری لازم را در انجام مفاد قرارداد در بازه تعریف شده نداشته باشد، عضو هیأت علمی مجری قرارداد با تأیید شورای پژوهش و فناوری دانشگاه، بر اساس تعهدنامه اخذ شده از دانشجو (پیوست می‌باشد) می‌تواند نسبت به حذف دانشجو از قرارداد و ادامه قرارداد به هر نحو مقتضی (با ارائه متمم قرارداد) اقدامات لازم را انجام دهد. در این صورت، دانشجوی مذکور، باید نسبت به تعریف پروپوزال جدید اقدامات لازم را آغاز نماید.

۹-۴ - کلیه موارد خارج از بندهای این ماده، حسب مورد در شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به‌صورت موردی تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۵ - شرایط حاکم بر پارسای حاصل از قراردادهای پژوهشی برون دانشگاهی

- ۱-۵- عضو هیأت علمی مجری قرارداد، باید حتماً استاد راهنمای اول دانشجو در اجرای پارسا باشد.
- ۲-۵- استاد راهنمای مجری طرح کاربردی در دانشکده های گروه الف (هنرهای تجسمی، هنرهای صناعی، طراحی و فرش) و در دانشکده های گروه ب (حفاظت آثار فرهنگی، معماری و شهرسازی و چند رسانه ای) به ترتیب به ازای ۱۰۰ و ۱۵۰ میلیون ریال اعتبار قرارداد، یک پایان نامه کارشناسی ارشد و به ترتیب به ازای ۳۵۰ و ۵۰۰ میلیون ریال یک رساله دکتری تعریف نمایند. در یک طرح پژوهشی متناسب با مبلغ کل قرارداد، مجموعاً بیش از دو پایان نامه کارشناسی ارشد یا یک رساله دکتری قابل تعریف نیست.
- ۳-۵- حق الزحمه پرداختی به دانشجو، متناسب با میزان کارکرد دانشجو در انجام پروژه بوده و توسط عضو هیأت علمی مجری قرارداد، تعیین می شود. حداقل مبلغ پرداختی به دانشجوی کارشناسی ارشد در دانشکده های گروه الف (هنرهای تجسمی، هنرهای صناعی، طراحی و فرش) و در دانشکده های گروه ب (حفاظت آثار فرهنگی، معماری و شهرسازی و چند رسانه ای) به ترتیب ۳۵ و ۵۰ میلیون ریال و به دانشجوی دکتری به ترتیب ۱۰۰ و ۱۵۰ میلیون ریال می باشد.
- ۴-۵- صدور گواهی انجام پارسای تقاضامحور برای دانشجو، منوط به تأیید عضو هیأت علمی مجری قرارداد و ارائه صورتجلسه شورای پژوهشی و فناوری مبنی بر مشارکت و هم خوانی موضوع پارسا با طرح برون دانشگاهی می باشد.
- ۵-۶- با توجه به این که پارسای دانشجو می تواند بخشی از یک طرح برون دانشگاهی باشد، صدور گواهی انجام پارسای تقاضا محور، مشروط به اختتام طرح برون دانشگاهی نیست.
- ۵-۷- اسامی کلیه دانشجویانی که برای آنان گواهی انجام پارسای تقاضا محور صادر شده است، باید در گزارش نهایی و شناسنامه طرح برون دانشگاهی مربوطه به عنوان همکار قید شود.
- ۵-۸- صدور گواهی انجام پارسای تقاضامحور برای استاد، منوط به ارائه صورتجلسه شورای پژوهشی و فناوری مبنی بر مشارکت و هم خوانی موضوع پارسا با طرح برون دانشگاهی مطابق با فرم بررسی پارسای تقاضا محور (فرم پیوست) می باشد.
- ۵-۹- کلیه موارد خارج از بندهای این ماده، حسب مورد در شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه یا شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، به صورت موردی تصمیم گیری خواهد شد.

ماده ۶ - مشوق های اعضای هیأت علمی

- ۶-۱- پارساهای کاربردی نوع اول و نوع دوم، می تواند از امتیازات زیر بهره مند شود:
 - مطابق بند ۳-۱۳-۲ آئین نامه ارتقای مرتبه علمی اعضای هیأت علمی تا ۱/۵ برابر به شرط تأیید و تصویب خاتمه طرح در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه، در ارتقاء و ترفیع پایه سالیانه قابل افزایش است.
 - مطابق ردیف ۹ ماده ۳ آئین نامه ارتقای مرتبه علمی اعضای هیأت علمی به عنوان طرح پژوهشی خارج از دانشگاه قابل امتیازدهی می باشد.
- ۶-۲- پارساهای نیاز محور نوع چهارم از ردیف ۹ ماده ۳ آئین نامه ارتقای مرتبه علمی اعضای هیأت علمی تا ۲,۵ امتیاز به عنوان طرح پژوهشی خارج از دانشگاه بهره مند خواهند شد.
- ۶-۳- به ازای هر پارسای کاربردی نوع اول و نوع دوم، یک دانشجو در سال بعد از اخذ گواهی خاتمه طرح به عنوان ظرفیت تشویقی استاد، قابل افزایش می باشد. لازم به ذکر است که اقدامات لازم توسط دانشکده ها در اعلام ظرفیت مزاد بر آیین نامه پذیرش دانشجو باید انجام پذیرد.
- ۶-۴- به کلیه پارساهای تعریف شده در ماده ۳، حق التدریس و حق التحقیق پرداخت خواهد شد. پارساهای نوع ۱ و نوع ۲ خارج از سقف حق التدریس اساتید منظور خواهد شد.
- ۶-۵- کلیه تشویق ها، منوط به ارائه حسن انجام کار از کارفرما و تأیید شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه می باشد.
- ۶-۷- هر پارسای نیاز محور نوع ۱ و ۲، در مقطع کارشناسی ارشد، مطابق دستورالعمل اجرایی فرصت مطالعاتی در جامعه و صنعت می تواند جایگزین ۳ ماه فرصت مطالعاتی نیمه وقت اساتید و در مقطع دکتری جایگزین ۳ ماه فرصت مطالعاتی تمام وقت اساتید باشد.
- ۶-۸- دانشکده ها باید مبتنی بر ماده ۹ ردیف ۲، سند الزامات هدفمندی پایان نامه و رساله های تحصیلات تکمیلی دانشگاه ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی (شماره: عتف - ل - ۳۱۰۱ مورخ ۹۹,۴,۳)، شاخص هدف درصد تعداد پارساهای تقاضا محور تحصیلات تکمیلی را به

شرح جدول زیر هدف گذاری کنند و برنامه ریزی لازم را برای تحقق این هدف انجام دهند. ارزیابی های ادواری، توسط اداره پژوهش دانشگاه در این خصوص انجام خواهد پذیرفت.

سال	کارشناسی ارشد	دکتری
۱۴۰۲	٪۱۵	٪۵
۱۴۰۴	٪۲۵	٪۱۰

۹-۶- پارساهای تقاضا محور، بخشی از ۱۴ ساعت تمام وقتی ویژه اعضای هیأت علمی محسوب می شود که دستورالعمل اجرایی آن به تصویب هیأت ریسه محترم دانشگاه خواهد رسید.

ماده ۷ - مشوق های دانشجو

- ۱-۷- صدور گواهی تأیید نیازمحور یا کاربردی بودن پارسا برای دانشجو.
- ۲-۷- در اولویت قرار گرفتن دانشجو در جذب به عنوان سرباز امریه.
- ۳-۷- بعد از کسر هزینه های طرح (غیر پرسنلی) تعلق ٪۶۰ از مبلغ قراردادهای نوع ۱ و ۲ به دانشجو و در قراردادهای نوع ۳، مبلغ پرداختی به دانشجو مطابق با توافق مجری هیأت علمی (استاد راهنما) و مطابق با ساعات کاری خواهد بود.

ماده ۸ - مبلغ پارساها

این مبلغ، سالیانه به پیشنهاد مدیر امور پژوهشی دانشگاه تعیین و در شورای پژوهشی دانشگاه تصویب و بعد از تصویب هیأت ریسه دانشگاه، عملیاتی می شود. حداقل حمایت مالی سازمان های مربوطه در سال ۱۴۰۰، برای مقطع کارشناسی ارشد ۳۵ میلیون ریال و برای مقطع دکتری ۱۰۰ میلیون ریال، تعیین می شود که برای سال های آتی می تواند افزایشی متناسب با افزایش هزینه ها داشته باشد.

ماده ۹ - ساز و کار اجرایی

فرایند درخواست و تصویب پارساهای تقاضا محور به شرح زیر است:

- ۹-۱- کلیه مراحل تأیید پروپوزال پارسای تقاضا محور، مطابق روال آموزشی تحصیلات تکمیلی دانشگاه انجام می پذیرد.
- تبصره ۹: چنانچه سازمان حمایت کننده فردی به عنوان ناظر طرح معرفی نماید، پروپوزال می بایست به تأیید ایشان نیز برسد.
- ۹-۲- تصویب پروپوزال در شورای دانشکده، شورای تحصیلات تکمیلی و شورای پژوهش و فناوری دانشگاه همزمان با عقد قرارداد با کارفرما.
- ۹-۳- ارائه گواهی تأیید و حسن انجام کار کارفرما همزمان با مجوز دفاع به استثناء پارساهای نوع سوم.
- ۹-۴- دفاع از پایان نامه / رساله با تأیید داوران مطابق روال آموزشی تحصیلات تکمیلی دانشگاه .
- تبصره ۱۰: چنانچه سازمان حمایت کننده فردی به عنوان ناظر طرح معرفی نماید، پایان نامه / رساله می بایست به تأیید ایشان نیز برسد.
- ۹-۵- ارائه سند مالی (مانند چک یا فیش بانکی) از امور مالی دانشگاه جهت احراز واریز مبلغ قرارداد.
- ۹-۶- تأیید نهایی در شورای پژوهش و فناوری دانشگاه.

تهیه و تنظیم

مدیریت امور پژوهش و فناوری

فرم بررسی پارسای نیاز محور

مشخصات عضو هیأت علمی متقاضی:	
نام خانوادگی:	نام گروه آموزشی:
دانشکده:	زمینه‌های تخصصی:
تلفن همراه:	Email:
مرتبۀ علمی:	تاریخ:
	امضاء:
مشخصات پارسا:	
عنوان:	
تاریخ تصویب پیشنهاد:	تاریخ پیشنهادی دفاع:
نام و نام خانوادگی دانشجو:	شماره دانشجویی:
نوع پارسا:	
☐ نوع ۱ ☐ نوع ۲ ☐ نوع ۳ ☐ نوع ۴	
نام سازمان مربوطه:	نام و سمت نماینده سازمان مربوطه (ناظر طرح):
شماره تماس ناظر طرح:	آدرس سازمان مربوطه:
شماره و تاریخ قرارداد (قرارداد ضمیمه شود):	
دستاوردهای پارسا:	
ریاست محترم دانشکده:	
بدین وسیله بنا به نظر داور /داوران داخلی..... و ناظر طرح پایان نامه/رساله خانم /آقای..... با عنوان و با ارائه تأییدیه اداره پژوهش دانشگاه به شماره و تاریخ(ضمیمه)، از نظر دانشکده خاتمه یافته تلقی می‌گردد.	
نام و نام خانوادگی معاون پژوهشی دانشکده :	تاریخ:
امضاء:	
معاونت محترم توسعه پژوهش و کار آفرینی دانشگاه:	
با سلام و احترام	
بدین وسیله، درخواست آقای/خانم دکتر با توجه نتایج ملموس مشخص شده، در راستای برنامه توسعه پژوهش کاربردی دانشکده، مناسب، ارزیابی و جهت بررسی و دستور اقدام مقتضی ایفاد می‌شود.	
نام و نام خانوادگی رییس دانشکده:	تاریخ:
	امضاء:

تأییدیه شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه:

درخواست آقای/خانم دکتر در شورای پژوهش و فناوری، به شرح زیر ارزیابی می‌شود:

- مناسب ارزیابی می‌شود.
- با توجه به اینکه قسمتی از طرح برون دانشگاهی است، جوابگوی بخشی از شرح خدمات طرح برون دانشگاهی است.
- مناسب ارزیابی نمی‌شود.
- نظر تکمیلی:

مدیر امور پژوهشی دانشگاه	ریاست دانشکده	نماینده سازمان حمایت کننده (ناظر طرح)
تاریخ:	تاریخ:	تاریخ:
امضاء:	امضاء:	امضاء:

ارزیابی معاونت توسعه پژوهش و کارآفرینی دانشگاه:

موضوع فعالیت صورت گرفته و دستاوردهای مورد انتظار، به شرح فوق:

- مناسب ارزیابی می‌شود.
- مناسب ارزیابی نمی‌شود.
- قسمتی از طرح برون دانشگاهی است.
- امتیاز پژوهشی معادل به عدد: به حروف مورد تأیید است.

امضای معاون توسعه پژوهشی و کارآفرینی دانشگاه
تاریخ

تعهدنامه

اینجانب به شماره دانشجویی رشته مقطع دانشکده متعهد می‌شوم که در انجام پارسای تقاضامحور با عنوان که مورد حمایت سازمان/شرکت/کارگاه/کارخانه با قرارداد شماره مورخ می‌باشد، متناسب با شرح خدمات قرارداد و مدت تعیین شده قرارداد، تمامی تلاش خود را انجام خواهم داد. چنانچه به هر دلیلی، در این مسیر قصور و کوتاهی انجام پذیرد، به دلیل الزام به اتمام قرارداد به نحو احسن در زمان تعیین شده، استاد راهنما مجری قرارداد، مخیر است که نسبت به خروج بنده از قرارداد با نظر شورای پژوهشی و فناوری دانشگاه تصمیمات مقتضی را اتخاذ نماید و اینجانب تمام عواقب ناشی از تاخیر در روند آموزشی و تغییر استاد راهنما و تغییر موضوع را آگاهانه می‌پذیرم.

بدیهی است در چنین شرایطی نسبت به تغییر پروپوزال باید اقدامات مقتضی توسط اینجانب صورت پذیرد.

مدیر امور پژوهشی دانشگاه	نام و نام خانوادگی استاد راهنما	نام و نام خانوادگی دانشجو
امضاء	امضاء	امضاء